

ד' כסלו תשס"ו
05 דצמבר 2005

פרק יובש נובמבר-דצמבר 2005

בשבועיים האחרונים (מאז 22/11/05) לא ירדו גשמים ברחבי הארץ, וגם בימים הקרובים לא צפוי גשם. ככלל יש לציין שפרקי יובש אינם חריגים, ובישראל כמו בכל אזורי האקלים הים תיכוני עונת המשקעים מאופיינת לעיתים בפרקי זמן ארוכים ללא גשם. מהשוואה של המצב בשלב הנוכחי לחודשים נובמבר-מרס בעבר עולה כי שנה זו איננה חריגה. בכל שנה-שנתיים מקבלים בתקופה זו פרקי זמן של שבועיים ומעלה ללא גשם. בחלק גדול מהמקרים פרקי היובש הללו מתקבלים בחודשים נובמבר ומרס, אם כי גם בחודשי החורף המרכזיים (דצמבר-פברואר) קורה הדבר אחת לכ-3 שנים. לאחרונה קרה הדבר בינואר 2001, פברואר 1997 וינואר 1995.

תמונת המצב שונה בהתייחס לפרקי יובש ארוכים יותר של שלושה שבועות ומעלה, ותופעה זו הרבה פחות שכיחה, במיוחד בחודשי החורף המרכזיים. מבדיקה של נתוני הגשם ב-50 השנים האחרונות במספר תחנות עולה התמונה הבאה: בצפון הארץ תקופות יובש של 3 שבועות ומעלה, שמתרחשות בחודשי החורף המרכזיים או ברובם, היו לאחרונה רק בשנות ה-70: בדצמבר 1973 - ינואר 1974 (21 ימים), ובדצמבר 1970 - ינואר 1971 (21 ימים). פרק מעט ארוך יותר היה בדצמבר 1958 - ינואר 1959 (23 ימים). במרכז הארץ התופעה מעט פחות חריגה. בנוסף לפרקי היובש שצוינו לעיל וששררו גם במרכז יש להוסיף פרק של 21 ימים ללא גשם בדצמבר 1984 - ינואר 1985. כן יש לציין במרכז הארץ פרק יובש של 24-28 ימים שהחל בנובמבר 1998 והסתיים ב-9 בדצמבר 1998.

יש לציין כי בנוסף לפרקי היובש האלו ששררו בחודשי החורף המרכזיים היו בעבר פרקי יובש של שלושה שבועות ומעלה בחודש נובמבר – ב-1990, 1987, 1983, 1976 ועוד.

טמפרטורות

פרק היובש הנוכחי מלווה בטמפרטורות גבוהות מהממוצע, אם כי ישנם בתוך הפרק גלים של התחממות והתקררות. ככלל, ב-10-11 ימים האחרונים היו הטמפרטורות במישור החוף, בשפלה ובנגב גבוהות מ-23 מ"צ ואף הגיעו ל-31-33 מ"מ. בהרי המרכז היו הטמפרטורות בפרק זה גבוהות מ-21 מ"צ ונמדדו גם 27-28 מ"צ. רצף ימים עם טמפרטורות כאלה איננו שכיח. ב-45 השנים האחרונות היה בהרי המרכז רצף דומה ב-1998 וב-1966, אולם בשני המקרים הסתיים רצף הימים החמים בסוף נובמבר ולא שרר בחודש דצמבר. במישור החוף ובשפלה היה רצף דומה בסוף נובמבר – תחילת דצמבר ב-1990 וב-1962, וכן היה רצף דומה בינואר 1971.

בהתייחס לטמפרטורות המוחלטות בימים האחרונים: ב-3/12/05 נמדדו בירושלים 28.3 מ"צ, וזוהי הטמפרטורה הגבוהה ביותר שנמדדה בירושלים בחודש דצמבר מאז 1950 (השיא הקודם היה 26.0 ב-1952). בבאר שבע נמדדו 31.6 מ"צ, ובעבר היו רק שני מקרים נוספים בהם נמדדו בדצמבר טמפרטורות דומות.

יש להדגיש שפרק היובש והטמפרטורות הגבוהות לא הסתיים, ולאחר סיומו יצא סיכום מסודר.